

стълба и елементи от полето F (т.е. $A \in M_{k \times n}(F)$), тогава съществува линейно изображение $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$, което има матрица A спрямо зададените бази.

Доказателство. Нека $A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{k1} & a_{k2} & \dots & a_{kn} \end{pmatrix}$. Да разгледаме векторите

$b_i = a_{1,i}f_1 + a_{2,i}f_2 + \dots + a_{k,i}f_k$, за $i = 1, \dots, n$. От теорема 6.8 знаем, че съществува линейно изображение $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$, за което $\varphi(e_i) = b_i$, за всяко i и това изображение има матрица A , спрямо зададените бази. \square

От твърдения 7.2 и 7.3 следва, че съществува взаимно еднозначно съответствие между множеството от всички линейни изображения $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и множеството $M_{k \times n}(F)$ от всички матрици с k реда, n стълба и елементи от F .

2. Събиране и умножение с число на изображения

ДЕФИНИЦИЯ 7.4. Нека V_1 и V_2 са линейни пространства над полето F , $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_1 \rightarrow V_2$ са линейни изображения. За произволен елемент x от пространството V_1 дефинираме $\sigma(x) = \varphi(x) + \psi(x)$. Така полученото изображение $\sigma : V_1 \rightarrow V_2$ се нарича сума на изображенията φ и ψ и се записва $\sigma = \varphi + \psi$ (изпълнено е, че $(\varphi + \psi)(x) = \varphi(x) + \psi(x)$).

ДЕФИНИЦИЯ 7.5. Нека V_1 и V_2 са линейни пространства над полето F , $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ е линейно изображение и λ е елемент от полето F . Изображението $\rho : V_1 \rightarrow V_2$, което за произволен елемент x от V_1 е определено по следния начин $\rho(x) = \lambda\varphi(x)$, се нарича произведение на λ по изображението φ и се бележи $\rho = \lambda\varphi$. Изпълнено е, че $(\lambda\varphi)(x) = \lambda\varphi(x)$.

ТВЪРДЕНИЕ 7.6. Нека V_1 и V_2 са линейни пространства над полето F , $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$, $\psi : V_1 \rightarrow V_2$ са линейни изображения и $\lambda \in F$. Тогава $\varphi + \psi$ и $\lambda\varphi$ са също линейни изображения.

Доказателство.: Ако $\sigma = \varphi + \psi$, тогава е изпълнено:

$$\begin{aligned} \sigma(\alpha x + \beta y) &= \varphi(\alpha x + \beta y) + \psi(\alpha x + \beta y) = \\ &= \alpha\varphi(x) + \beta\varphi(y) + \alpha\psi(x) + \beta\psi(y) = \alpha\sigma(x) + \beta\sigma(y), \end{aligned}$$

откъдето виждаме, че $\sigma = \varphi + \psi$ е линейно изображение. Нека $\rho = \lambda\varphi$, където $\lambda \in F$, тогава ρ е линейно изображение, защото:

$$\begin{aligned} \rho(\alpha x + \beta y) &= \lambda(\varphi(\alpha x + \beta y)) = \lambda(\alpha\varphi(x) + \beta\varphi(y)) = \\ &= \alpha(\lambda\varphi(x)) + \beta(\lambda\varphi(y)) = \alpha\rho(x) + \beta\rho(y). \end{aligned} \quad \square$$

ТЕОРЕМА 7.7. Нека V_1 и V_2 са линейни пространства над полето F , e_1, \dots, e_n е базис на пространството V_1 , f_1, \dots, f_k - базис на V_2 и $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_1 \rightarrow V_2$ са линейни изображения, които имат матрици спрямо дадените бази съответно A и B . Спрямо зададените бази матрицата на сумата $\varphi + \psi$ е $A + B$ и матрицата на $\lambda\varphi$ е λA , където λ е произволен елемент от полето F .

Доказателство.: От матрицата $A = (a_{ij})_{n \times k}$ на оператора φ получаваме, че

$$\varphi(e_j) = a_{1j}f_1 + a_{2j}f_2 + \dots + a_{kj}f_k, \quad j = 1, \dots, n,$$

аналогично от $B = (b_{ij})_{n \times k}$ следва

$$\psi(e_j) = b_{1j}f_1 + b_{2j}f_2 + \dots + b_{kj}f_k, \quad j = 1, \dots, n.$$

Тогава за произволен базисен вектор e_j , $j = 1, \dots, n$, получаваме:

$$(\varphi + \psi)e_j = \varphi(e_j) + \psi(e_j) = (a_{1j} + b_{1j})f_1 + (a_{2j} + b_{2j})f_2 + \dots + (a_{kj} + b_{kj})f_k.$$

Следователно елементите на $C = (c_{ij})_{n \times k}$, матрицата на изображението $\varphi + \psi$, са сума на съответните елементи от матриците на φ и ψ и $C = A + B$.

Аналогично, за всеки базисен елемент e_j е изпълнено равенството:

$$\lambda \cdot \varphi(e_j) = \lambda(a_{1j}f_1 + a_{2j}f_2 + \dots + a_{kj}f_k) = \lambda a_{1j}f_1 + \lambda a_{2j}f_2 + \dots + \lambda a_{kj}f_k,$$

откъдето получаваме, че матрицата на изображението $\lambda \cdot \varphi$ е $\lambda \cdot A$. \square

ТВЪРДЕНИЕ 7.8. Нека V_1 и V_2 са линейни пространства над полето F . Множеството от всички линейни изображения

$$\text{Hom}(V_1, V_2) = \{\varphi : V_1 \rightarrow V_2 \mid \varphi \text{ е линейно изображение}\}$$

с операциите събиране на изображения и умножение на изображение с елемент от F е линейно пространство над полето F .

Доказателство. Непосредствено се проверява, че множеството $\text{Hom}(V_1, V_2)$, с така дефинираните операции, удовлетворява аксиомите за линейно пространство. Наистина, за произволен елемент x от пространството V_1 , произволни изображения φ, ψ, ρ от $\text{Hom}(V_1, V_2)$ и елементи λ, μ от полето F е изпълнено:

- (1) $(\varphi + \psi)(x) = \varphi(x) + \psi(x) = \psi(x) + \varphi(x) = (\psi + \varphi)(x)$
 $\Rightarrow \varphi + \psi = \psi + \varphi;$
- (2) $((\varphi + \psi) + \rho)(x) = \varphi(x) + \psi(x) + \rho(x) = (\varphi + (\psi + \rho))(x)$
 $\Rightarrow (\varphi + \psi) + \rho = \varphi + (\psi + \rho);$
- (3) Нека $\theta : V_1 \rightarrow V_2$ е нулевото изображение V_1 $\theta(x) = \mathbf{0}$. Ясно е, че за всеки вектор x от V_1 е изпълнено $(\varphi + \theta)(x) = \varphi(x) + \mathbf{0} = \varphi(x)$.
 $\Rightarrow \varphi + \theta = \varphi;$
- (4) От $\varphi(x) + (-1)\varphi(x) = \mathbf{0} = (\varphi + (-1) \cdot \varphi)(x)$
 $\Rightarrow \varphi + (-1 \cdot \varphi) = (-1 \cdot \varphi) + \varphi = \theta;$
- (5) Изпълнено е $1 \cdot \varphi = \varphi;$
- (6) $(\lambda + \mu)\varphi(x) = \lambda \cdot \varphi(x) + \mu \cdot \varphi(x) = (\lambda \cdot \varphi + \mu \cdot \varphi)(x)$
 $\Rightarrow (\lambda + \mu)\varphi = \lambda \cdot \varphi + \mu \cdot \varphi;$
- (7) $\lambda(\varphi(x) + \psi(x)) = \lambda\varphi(x) + \lambda\psi(x)$
 $\Rightarrow \lambda(\varphi + \psi) = \lambda\varphi + \lambda\psi;$
- (8) $((\lambda\mu) \cdot \varphi)(x) = (\lambda\mu) \cdot (\varphi(x)) = \lambda(\mu \cdot \varphi(x))$
 $\Rightarrow (\lambda\mu)\varphi = \lambda(\mu\varphi).$ \square

ТЕОРЕМА 7.9. Нека V_1 и V_2 са крайномерни линейни пространства над полето F и $n = \dim V_1$, $k = \dim V_2$. Тогава $\text{Hom}(V_1, V_2)$ - пространството от линейни изображения от V_1 във V_2 е изоморфно на $M_{k \times n}(F)$ - пространството от матрици с k реда и n стълба и елементи от полето F .

Доказателство: Нека e_1, \dots, e_n е базис в пространството V_1 и f_1, \dots, f_k - базис на V_2 . Да разгледаме изображението $\nu : \text{Hom}(V_1, V_2) \rightarrow M_{k \times n}(F)$ което е определено по следния начин: ако φ е линейно изображение от $\text{Hom}(V_1, V_2)$, тогава $\nu(\varphi) = A$, където A е матрицата на φ спрямо фиксирания бази e_1, \dots, e_n и f_1, \dots, f_k . От твърдения 7.2 и 7.3 имаме, че изображението ν е биективно. Нека φ и ψ са линейни изображения от $\text{Hom}(V_1, V_2)$ и α и β са елементи от полето F . От доказаното в теорема 7.7 имаме

$$\nu(\alpha \cdot \varphi + \beta \cdot \psi) = \alpha \cdot A + \beta \cdot B = \alpha \cdot \nu(\varphi) + \beta \cdot \nu(\psi),$$

откъдето получаваме, че ν е линейно изображение. Следователно изображението $\nu : \text{Hom}(V_1, V_2) \rightarrow M_{k \times n}(F)$ е изоморфизъм. \square

3. Композиция на изображения

ДЕФИНИЦИЯ 7.10. Нека V_1, V_2 и V_3 са линейни изпространства над поле F и нека $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_2 \rightarrow V_3$ са линейни изображения. Тогава изображението $\tau : V_1 \rightarrow V_3$, което се определя за всеки елемент x от V_1 по следния начин $\tau(x) = \psi(\varphi(x))$ се нарича композиция (или произведение) на изображенията ψ и φ . Композицията се записва $\tau = \psi \cdot \varphi$ и се чете "т е равно на ψ след φ ".

ТВЪРДЕНИЕ 7.11. Композицията на линейни изображения е линейно изображение.

Доказателство. Нека V_1, V_2 и V_3 са линейни изпространства над поле F и $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_2 \rightarrow V_3$ са линейни изображения. Ако $\tau = \psi \cdot \varphi$, тогава за произволни елементи x и y от V_1 и произволни $\alpha, \beta \in F$ е изпълнено:

$$\begin{aligned}\tau(\alpha x + \beta y) &= \psi(\varphi(\alpha x + \beta y)) = \psi(\alpha\varphi(x) + \beta\varphi(y)) = \\ &= \alpha\psi(\varphi(x)) + \beta\psi(\varphi(y)) = \alpha\tau(x) + \beta\tau(y).\end{aligned}$$

Следователно $\tau = \psi \cdot \varphi$ е линейно изображение. \square

ТЕОРЕМА 7.12. Нека V_1, V_2, V_3 и V_4 са линейни пространства над поле F . Тогава са в сила следните свойства:

- 1) $\psi \cdot (\varphi_1 + \varphi_2) = \psi \cdot \varphi_1 + \psi \cdot \varphi_2$ за произволни линейни изображения $\varphi_1 : V_1 \rightarrow V_2$, $\varphi_2 : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_2 \rightarrow V_3$;
- 2) $(\psi_1 + \psi_2) \cdot \varphi = \psi_1 \cdot \varphi + \psi_2 \cdot \varphi$ за произволни линейни изображения $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$, $\psi_1 : V_2 \rightarrow V_3$ и $\psi_2 : V_2 \rightarrow V_3$;
- 3) $\alpha(\psi \cdot \varphi) = (\alpha\psi) \cdot \varphi = \psi \cdot (\alpha\varphi)$, където $\alpha \in F$ и $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_2 \rightarrow V_3$ са произволни линейни изображения;
- 4) $(\rho \cdot \psi) \cdot \varphi = \rho \cdot (\psi \cdot \varphi)$ за произволни линейни изображения $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$, $\psi : V_2 \rightarrow V_3$ и $\rho : V_3 \rightarrow V_4$.

Доказателство. За всяко равенство проверяваме, че за произволен елемент x от V_1 изображенията отляво и отдясно на равенството дават един и същи образ.

- 1) $(\psi \cdot (\varphi_1 + \varphi_2))(x) = \psi((\varphi_1 + \varphi_2)(x)) = \psi(\varphi_1(x) + \varphi_2(x)) = \psi(\varphi_1(x)) + \psi(\varphi_2(x)) = \psi \cdot \varphi_1(x) + \psi \cdot \varphi_2(x) \Rightarrow \psi \cdot (\varphi_1 + \varphi_2) = \psi \cdot \varphi_1 + \psi \cdot \varphi_2$;
- 2) $(\psi_1 + \psi_2) \cdot \varphi(x) = (\psi_1 + \psi_2)(\varphi(x)) = \psi_1(\varphi(x)) + \psi_2(\varphi(x)) = \psi_1 \cdot \varphi(x) + \psi_2 \cdot \varphi(x) = (\psi_1 \cdot \varphi + \psi_2 \cdot \varphi)(x) \Rightarrow (\psi_1 + \psi_2) \cdot \varphi = \psi_1 \cdot \varphi + \psi_2 \cdot \varphi$;
- 3) $\alpha \cdot (\psi \cdot \varphi)(x) = \alpha \cdot \psi(\varphi(x)) = (\alpha\psi)(\varphi(x)) = \psi(\alpha\varphi(x)) \Rightarrow \alpha(\psi \cdot \varphi) = (\alpha\psi) \cdot \varphi = \psi \cdot (\alpha\varphi)$;
- 4) $((\rho \cdot \psi) \cdot \varphi)(x) = (\rho \cdot \psi)(\varphi(x)) = \rho(\psi(\varphi(x))) = \rho((\psi \cdot \varphi)(x)) = (\rho \cdot (\psi \cdot \varphi))(x) \Rightarrow (\rho \cdot \psi) \cdot \varphi = \rho \cdot (\psi \cdot \varphi)$. \square

4. Умножение на матрици

Нека V_1, V_2 и V_3 са крайномерни линейни изпространства над поле F и нека $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi : V_2 \rightarrow V_3$ са линейни изображения. Нека e_1, \dots, e_n е базис на пространството V_1 , f_1, \dots, f_k е базис на пространството V_2 и g_1, \dots, g_s е базис на пространството V_3 . Ако матриците на φ и ψ спрямо тези базиси са съответно $B = (b_{ij})_{k \times n}$ и $A = (a_{ij})_{s \times k}$, тогава:

$$\begin{array}{ll}\varphi(e_1) = b_{11}f_1 + b_{21}f_2 + \dots + b_{k1}f_k & \psi(f_1) = a_{11}g_1 + a_{21}g_2 + \dots + a_{s1}g_s \\ \varphi(e_2) = b_{12}f_1 + b_{22}f_2 + \dots + b_{k2}f_k & \psi(f_2) = a_{12}g_1 + a_{22}g_2 + \dots + a_{s2}g_s \\ \dots & \dots \\ \varphi(e_n) = b_{1n}f_1 + b_{2n}f_2 + \dots + b_{kn}f_k & \psi(f_k) = a_{1k}g_1 + a_{2k}g_2 + \dots + a_{sk}g_s\end{array}$$

5. Матричен запис на линейно изображение

Нека $\varphi : V_1 \rightarrow V_2$ е линейно изображение, e_1, \dots, e_n и f_1, \dots, f_k са базиси на V_1 и V_2 съответно и матрицата на изображението φ спрямо тези базиси е

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{k1} & a_{k2} & \dots & a_{kn} \end{pmatrix}.$$

Ако x е произволен вектор от пространството V_1 и $x = x_1e_1 + \dots + x_n e_n$, където (x_1, x_2, \dots, x_n) е векторът от координатите на x спрямо дадения базис, тогава:

$$\begin{aligned} \varphi(x) &= x_1\varphi(e_1) + x_2\varphi(e_2) + \dots + x_n\varphi(e_n) = \\ &= x_1(a_{11}f_1 + a_{21}f_2 + \dots + a_{k1}f_k) + \dots + x_n(a_{1n}f_1 + a_{2n}f_2 + \dots + a_{kn}f_k) = \\ &= (a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \dots + a_{1n}x_n)f_1 + \\ &\quad + (a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \dots + a_{2n}x_n)f_2 + \\ &\quad \dots \\ &\quad + (a_{k1}x_1 + a_{k2}x_2 + \dots + a_{kn}x_n)f_k. \end{aligned}$$

Това означава, че ако $\varphi(x) = y_1f_1 + y_2f_2 + \dots + y_kf_k$, тогава е изпълнено

$$y_i = a_{i1}x_1 + a_{i2}x_2 + \dots + a_{in}x_n, \quad i = 1, \dots, k.$$

и е в сила равенството:

$$\begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \dots \\ y_k \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{k1} & a_{k2} & \dots & a_{kn} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \dots \\ x_n \end{pmatrix}.$$